

»ZVONČEK« GOSPE FRANJI TAVČARJEVI (OB 70 LETNICI)

Jeseni so rožice vence zaprle
in žalostne v megli in mrazu umrle.
Zla slutnja še mene je vsega prevzela,
iz srca ni pesmica več mi privrela.

Pa Ti si nad grudo se našo sklonila
in s toplim objemom me smrti rešila.
O, hvala iskrena, gospa ljubezniva,
zapela vsa bela spet mlada je njiva.

Pohitel bom v daljo kot piščica krilata,
preletel vse meje bom, trkal na vrata
in klical otrokom slovenske družine:
»Oprite, prinašam pozdrav domovine!

O, lepa in dobra je morda tujina,
a lepša, dobrotnejša je domovina,
ki toži in plače po Vaši izgubi,
čim dalj ste od nje, tem srčneje Vas ljubi.«

Tako bom govoril, gospa blagorodna,
da več ne odtuji se decu nam rodna,
povestice, pesmice, basni in bajke,
spojijo vsa srca, ki ene so majke.

Za srca mladine se najbolj bojimo,
gorje nam, gorje, če preveč jih zgubimo.
O, bodi mi Ti še naprej vrtnarica,
da v cvetje mi vzpela bo sleherna klica.

V tujini, gospa, Ti bom slavo oznanjal
in - Bog daj - še v dolgo življenje pozvanjal.

Marija Grošljeva

Gospa Tavčarjeva z unučkoma na vrtu
svojega dvorca na Visokem
v Poljanski dolini

Zgodba o ničemurni snežinki

Snežinke so zmrznjene vodne kaplice; tako se učimo v šoli in to je tudi popolnoma pravilno. Toda snežinke so še nekaj drugega: so to ljubi, majhni vilinski otroci, ki veselo zarajajo, kadar pride zimski kralj z vsem svojim spremstvom v deželo. O eni takih snežink vam hočem pripovedovati.

Bilo je še zelo zgodaj pozimi in zimski kralj je poslal svoja prva znanilca, ostro Slano in mrzli Sever, v svet, da bi ljudem naznanila, kdo prav za prav v tem času v deželi gospodari. Slana in Sever sta rešila svojo nalogo tako odlično, da so pričeli ljudje vihati rdeče nosove, gledati v nebo in vzklikati: »Da bi le kmalu pričelo snežiti! Potem bosta veter in mraz že popustila.«

Prišel je nato prvi snežni metež in med prvimi snežinkami, ki so priplesale na zemljo, je bila tudi snežinka Zvezdica. Njeno krilce je bilo iz sa-

mih najfinejših čipk. Urno se je vrtele, plesala in plavala v zraku. Zraven je pa venomer mislila sama pri sebi: »Jaz sem tisočkrat lepša in gibčnejša ko moje sestrice. Kako enakomerno je narejeno moje oblačilce. Samo škoda, da nimam oblačilca druge barve. Tako dolgočasno bela sem vsa.«

Te njene misli je čula tudi snežna kraljica, ki se je ravnokar peljala na sprehod v zlatih saneh, v katere sta bila vprežena dva iskra, bela konjička. Bila je ravno nasprotje svojega moža, zimskega kralja, čigar srce je bilo trdo in mrzlo kakor led. Snežna kraljica pa je bila prijazna in mehka kakor beli sneg. Zato je hotela snežinki Zvezdici izpolniti njeno željo.

Bum! Zvezdica je začutila naenkrat močan udarec, postalo ji je kar temno pred očmi in nenadoma se je znašla na okenski polici podstrešne sobice. Njeno drobno srce ji je močno utripalo od prestanega strahu.

»Kakšna pa si, Zvezdica?« so jo spraševale njene sestrice, ki so plesale mimo. »Saj imaš vendar rožnato krilo! Kje si ga pa dobila? Tudi me bi rade imele tako oblačilce!«

Tedaj je pogledala Zvezdica po sebi in opazila, da je postala vsa rožnata in zraven tako lepa in prikupna, kakor si je to v svojih sanjah vedno želela.

Kaj se je bilo zgodilo? No, čisto nič posebnega! Reven, mlad pesnik, ki je sedel v mali podstrešni sobici pri oknu in pisal pesmi z ostankom rdečega črnila, ker mu je črno pošlo in ni imel denarja, da bi si kupil novo, je odprl okno, iztresel svoje pero in je z debelo rdečo kapljico zadel Zvezdico, tako da je bilo na mah njeno oblačilce rožnato pobarvano. Seveda je naredila tako vsemogočna snežna kraljica.

Ponosna in sama sebi dopadljiva se je pomešala rožnata snežinka med svoje prijateljice in kamor je prispela, povsod je čula vzklike občudovanja, pa tudi zavisti. Ni pa ugajala samo se-

stricam. »Pridi k meni, lepa snežinka!« jo je klicala kristalno čista in vitka ledena sveča, ki je visela od okna drugega nadstropja. »Sedi k meni, tu je lepo v zavetju in toplo ti bo. Ze dolgo sem si želela tako lepe snežinke, da bi nekoliko pokramljala z njo.«

»To bi ti prijalo, ti dolgočasna in mrzla sveča,« ji je oholo zaklicala Zvezdica, »ti bi seveda hotela, da bi preživela svojo mladost na oknu pri tebi; pa si se zmotila, prav nič ne bo iz tega, jaz hočem videti še mnogo sveta in hočem plesati in plavati po zraku.«

In že je odplesala dalje. Ko je dovolj dolgo plesala, je Zvezdica čutila, da je utrujena. Iskala je prostorčka, da bi se nekoliko odpočila. Izogibala se je višjih nadstropij, ker je vedela, da tam živijo mrzle ledene sveče. Zato je zletela na prtilično okno lepe in prijazne hiše, ker je bila radovedna, kako neki je znotraj. Na široki okenski polici si je izbrala počivališče.

Tedaj je neko odprl okno in mlada gospodična je pričela snažiti okensko polico, da bi nasula ptičicam hrane. Z enim samim sunkom je hotela poriniti vso pestro družinico snežink z okna; ko je opazila rožnato snežinko, ki se je stegovala in delala večjo, da bi jo opazili.

»Poglejte, otroci, rožnato snežinko!« je zaklicala. »Kaj takega še v svojem življenju nisem nikdar videla!« In že je posadila Zvezdico na svojo dlan in jo odnesla v toplo sobo.

Okoli gospodične se je drenjalo mnogo veselih otrok, dečkov in deklic, kajti Zvezdica je bila v šolski sobi in vsi so hiteli občudovat lepo, svetlordečo snežinko... dokler ni ostala na topli dlani gospodične učiteljice samo drobna, rožnata kaplica.

Zvezdice ni bilo več, mala snežinka je morala plačati svojo ničemurnost z življenjem; njene sestrice pa so še dolgo živele zunaj na vrtu in se veselo lesketale v sončni luči.

